Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[redacted]

Directoraat Generaal Curatieve Zorg
Directie Patiënt en Zorgordening
Team C

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister van VWS
Minister van LJS

Deadline: ~~13~~ 19 mei 2026
15/5/26

[redacted]

nota

Datum
28 april 2026

Kenmerk
4381007-1087082-PZO

Bijlage(n)
1

TER BESLISSING

Kamerbrief Beleidsreactie rapport 'Evaluatie van het instrument beschikbaarheidbijdrage'

1. Aanleiding

In juni 2025 heeft het onderzoeksbureau Strategies in Regulated Markets (SiRM) een rapport opgeleverd, in opdracht van het ministerie van VWS. Het rapport betreft een evaluatie naar de inzet en de werking van het instrument beschikbaarheidbijdrage sinds de inwerkingtreding in 2012. Dit rapport is toen, door uw voorganger, aangeboden aan de Tweede Kamer met de notie dat de Kamer op een later moment geïnformeerd zal worden over de vervolgstappen naar aanleiding van deze evaluatie. Het kabinet geeft in deze Kamerbrief een beleidsreactie op het rapport en de aanbevelingen uit het rapport.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met het versturen van bijgaande Kamerbrief naar de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- U geeft in de Kamerbrief aan dat het ministerie van VWS SiRM gevraagd heeft om onderzoek te doen naar de doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gebruik van het instrument beschikbaarheidbijdrage.
- SiRM heeft de drie aanbevelingen gedaan, die ook de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) raken aangezien zij met de uitvoering van de beschikbaarheidbijdrage is belast. In de Kamerbrief geeft u per aanbeveling een reactie. De aanbevelingen zijn:
    - Aanbeveling 1: Wees zorgvuldiger met de toepassing van het instrument;
    - Aanbeveling 2: Scherp het beoordelingskader voor de inzet van het instrument aan;
    - Aanbeveling 3: Bezie instrumentkeuze voor de twee grootste (zorg)functies: beschikbaarheidbijdrage (medische) vervolgopleidingen en de beschikbaarheidbijdrage academische zorg.
- Wat betreft aanbeveling 1: U geeft aan dat het kabinet deze aanbeveling overneemt. Daarom wordt gewerkt aan hoe het beoordelingskader meer leidend wordt gemaakt en hoe het kabinet beter inzichtelijk kan maken welke staatssteunregels gelden per beschikbaarheidsbijdrage.
- SiRM adviseert voor aanbeveling 2 dat het beoordelingskader uitgebreid moet worden en dat de marktverstoringstoets nauwkeuriger en gestructureerder ingericht moet worden. U geeft aan dat het kabinet deze

aanbeveling overneemt. Dit zal VWS in samenwerking met de NZa de komende periode verder uitwerken.

- In aanbeveling 3 adviseert SiRM dat de instrumentkeuze beschikbaarheidbijdrage nader bezien moet worden voor de (medische) vervolgopleidingen (BB MVO) en voor de academische zorg (BBAZ). Deze twee beschikbaarheidbijdragen beslaan 92% van het totaalbedrag van het instrument. SiRM signaleert dat beide onderdelen vanwege hun aard niet voldoen aan een heldere afbakening en transparante kostentoerekening. Dit is echter wel vereist voor een beschikbaarheidbijdrage, dat redelijkerwijs kostendekkend moeten zijn.
- Voor MVO geldt dat: hoewel SiRM stelt dat de beschikbaarheidbijdrage in de huidige vorm mogelijk niet het meest passende instrument is, concluderen zij ook dat er geen evident bekostigingsalternatief is. Daarnaast constateert SiRM dat afwijken van reguliere bekostiging voor MVO, in de vorm van een beschikbaarheidbijdrage, op dit moment gerechtvaardigd is. Voor het vervolg van MVO zullen ook de aanbevelingen uit het recente SEA-rapport Arbeidsmarkt en opleiden[1] worden gebruikt.
- U deelt mee dat het kabinet, vanuit het coalitieakkoord, het voornemen heeft om de BB MVO structureel te verlagen met 110 miljoen euro per jaar per 2029. De opties uit het SEA-rapport zullen betrokken worden bij de uitwerking van deze korting.
- Met betrekking tot de academische zorg geeft SiRM mee dat indien besloten wordt om de BBAZ te continueren, beter inzichtelijk gemaakt moet worden of met de beschikbare publieke middelen de beoogde maatschappelijke doelen in voldoende mate worden gerealiseerd.
- U deelt mee dat het kabinet, mede gezien de genoemde aanbeveling en het voornemen van het kabinet om de BBAZ structureel te verlagen met 100 miljoen euro per jaar per 2029, in de komende periode samen met de betrokken veldpartijen de maatschappelijke doelen wil herijken en actualiseren.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

De politieke aandacht voor de evaluatie van de beschikbaarheidbijdrage is de afgelopen periode toegenomen, vooral rondom de door het kabinet aangekondigde verlagingen van de BB MVO en BBAZ.

We constateren dat er in algemene zin snel naar de beschikbaarheidbijdrage wordt gekeken als oplossing voor bekostigingsvraagstukken. Deze evaluatie laat zien dat de beschikbaarheidbijdrage niet altijd het meest passende bekostigingsinstrument is.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Betrokken veldpartijen, zoals UMCNL, zijn eerder geïnformeerd en mee in gesprek gegaan over de verlagingen t.a.v. BB MVO en de BBAZ. Meer specifiek, over de tekst die hierover is opgenomen in deze brief.

De verlagingen hebben op zichzelf geleid tot uitingen in de media van veldpartijen.

[1] *Kamerstukken II, vergaderjaar 2025/26, 29 282, nr. 616*

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld
N.v.t.

d. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties
N.v.t.

f. Juridische aspecten haalbaarheid
N.v.t.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
Intern: MEVA, CZ, FEZ, PZo, Z, WJZ
Extern: NZa
Veldpartijen: partijen zoals UMCNL zijn over onderdelen van deze brief geïnformeerd

h. Toezeggingen
Het kabinet zegt toe dat het kabinet een update stuurt naar de Kamer over de eerste twee aanbevelingen voor het einde van het jaar.

i. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.